

РЕШЕНИЕ

№ 5573

гр. София, 02.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-4 СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мариана Христова

при участието на секретаря Ива Ат. Иванова
като разглежда докладваното от Мариана Христова Гражданско дело № 20211100105834 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искове на А. Д. С. и Б. И. С., двамата наследници по закон на И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., и „БАНКА ДСК“ АД, като съищец, предявени срещу „Г. Ж.“ ЕАД, за присъждане в полза на „БАНКА ДСК“ АД, като бенефициент по Групов договор за застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ сключен с „Г. Ж.“ ЕАД, със застрахован кредитополучател И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., с подписан сертификат № В0004260159190222, на сумата 25200.00лв., представляваща остатъчна стойност по Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г., сключен между „БАНКА ДСК“ АД и И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., към датата на застрахователното събитие - 19.06.2019г.

В исковата молба А. Д. С. и Б. И. С. твърдят, че двамата са наследници по закон на И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., който сключил с „БАНКА ДСК“ АД Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г., за сумата 26000.00лв., със срок на издължаване 96 месеца, обезпечен със залог на вземания по разплащателна/депозитна сметка, за което е сключен Договор за залог на вземане по сметка в „БАНКА ДСК“ АД 22.02.2019г.

По предложение на банката и със съгласие на кредитополучателя И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., последният бил застрахован по Групов договор за застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ сключен с „Г. Ж.“ ЕАД с подписан сертификат № В0004260159190222, с ползващо се лице – „БАНКА ДСК“ АД, със застрахователна сума в размер на 26000.00лв. Началото на индивидуалното застрахователно покритие е 22.02.2019г. - датата на сключване на договора и сертификата, а се прекратява при изтичане на застрахователния период, през който изтича срокът на кредита и за който е платена премия. Застрахователния период е една година, а застрахователната премия е годишна, с месечна застрахователна премия в размер на 9.62лв. Последната е платима за сметка на

застрахованото лице по банков път, въз основа на нареждане за периодичен кредитен превод.

На 19.06.2019г. настъпило застрахователно събитие – смърт на застрахованото лице И. Б.ов С., но след отправена покана ответникът отказал да заплати застрахователно обезщетение в размер до остатъка по Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г., а именно: 25028.01лв., в полза на „БАНКА ДСК“ АД, в качеството и на застраховащ и трето ползващо се лице по застрахователния договор. „Г. Ж.“ ЕАД се позовал на прекратяване на застраховката поради неплащане на застрахователна премия за 22.05.2019г.

Твърдят, че застрахованият е изправна страна по договора за застраховка, т.к. регулярно, на падеж, включително и на 22.05.2019г. е заплащал дължимата месечна застрахователна премия автоматично, от банковата си сметка в „БАНКА ДСК“ АД, където като служител на МВР получавал месечното си трудово възнаграждение, въз основа на Нареждане за периодични преводи с бъдеща дата на изпълнение, подписано от него, съгласно което преводът се нарежда по сметка на застрахователя веднъж месечно, на 22-ро число, с период на допълнително търсене на средства – 20 дни. Дори след настъпване на застрахователното събитие на 19.06.2019г., от сметката на 21.06.2019г. е удържана застрахователна премия за месец юни 2019г., в размер на 9.62лв., което е видно от извлечение от банкова сметка на застрахованото лице. По сметката е имало налични средства за погасяване на вземането както към 22.05.2019г., така и в периода на допълнително търсене – 20 дни от датата на падежа, когато по сметката отново са постъпили средства.

Твърдят, че към момента, като наследници на И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., са погасили всички дължими вноски по кредита редовно, считано от месец юни 2019г.

Твърдят, че причините, поради които „БАНКА ДСК“ АД не е изплатила застрахователната премия не могат да се вменят във вина на застрахования, а застрахователя е в забава, т.к. е бездействал и не е изпълнил добросъвестно търговските си задължения. Следвало е при липсата на плащане на застрахователна премия на 22.05.2019г. да се свърже с наследодателя или с „БАНКА ДСК“ АД и да потърси плащане в срок.

Съищецът „БАНКА ДСК“ АД изразява становище за недопустимост на иска, т.к. ищците не са легитимирани да претендират присъждане на застрахователно обезщетение в полза на „БАНКА ДСК“ АД.

Ответникът „Г. Ж.“ ЕАД не оспорва, че А. Д. С. и Б. И. С. са наследници по закон на И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., че последният е сключил с „БАНКА ДСК“ АД Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г., за сумата 26000.00лв., обезпечен със залог на вземания по разплащателна/депозитна сметка, за което е сключен Договор за залог на вземане по сметка в „БАНКА ДСК“ АД 22.02.2019г. Не оспорва и, че И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г. е бил застрахован по Групов договор за застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ сключен с „Г. Ж.“ ЕАД с подписан сертификат № В0004260159190222, с ползващо

се лице – „БАНКА ДСК“ АД, със застрахователна сума в размер на 26000.00лв.

Възразява, че исковете са неоснователни, т.к. не ищците, а „БАНКА ДСК“ АД е легитимирана да претендира присъждане на застрахователно обезщетение.

В евентуалност възразява, че не дължи плащане по застраховката, т.к. сертификат № В0004260159190222 е прекратен считано от 00:00ч на 16.06.2019г., на основание Раздел V, чл. 25.1. от Общите условия /ОУ/ по застраховката – поради неплащане на премия от застрахованото лице в срок до 25 дни от падежа и, считано от датата на падежа на неплатената премия, като допълнително писмено изявление от страна на застрахователите или застрахования до застрахования не е необходимо. Въз основа подписаното, от застрахования наследодател на 22.02.2019г. Нареджване за периодични преводи с бъдеща дата на изпълнение, с уговорено начално изпълнение - 22.02.2019г., плащане на падеж 22.05.2019г., не е постъпило. От този момент - 22.05.2019г. е започнал да тече 25 дневният гратисен период, изтекъл на 16.06.2019г., като договорът се счита прекратен от 22.05.2019г. – датата на падежа на неплатената премия.

В евентуалност възразява, че не дължи плащане по застраховката, т.к. смъртта на наследодателя е настъпила при ПТП, при което е управлявал мотоциклет под въздействие на алкохол с концентрация над допустимата по ЗДвП, при което е налице изключен застрахователен риск.

В евентуалност оспорва претенцията по размер.

В срока по чл. 372 ГПК и по чл. 373 ГПК са постъпили допълнителна искова молба и отговор.

С допълнителната искова молба ищците оспорват автентичността на приложените с отговора ОУ с възразението, че не са подписани от И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г.

В евентуалност възразяват, че клаузите по т. 25 в частта по т. 25.1. и т. 34 от ОУ са нищожни, т.к. противоречат на чл. 446, ал. 2 КЗ. Съгласно последната разпоредба застрахователят дължи изпращане на покана към застрахования в случай на неплащане на месечна премия преди едностранно да прекрати договора поради неплащане на такъв.

С отговора „Г. Ж.“ ЕАД възразява, че разпоредбата на чл. 446, ал. 2 КЗ касае случаи на неплащане на премия по застраховка „Живот със спестовен елемент“, а в случая е налице застраховка „Живот за обезпечаване на задължение в полза на кредитор“. Затова в случая е неприложима.

Съдът, като съобрази предмета на спора, събраните доказателства и становища на страните, както и законовите разпоредби регламентиращи процесните отношения прие за установено следното от фактическа страна и прави следните правни изводи:

Предявените искове са с правно основание чл. 456, ал. 1 от КЗ, вр. чл. 382 КЗ. Същите са допустими, поради следното:

Кредитополучател, който е застраховал живота си срещу определени рискове, респективно наследниците на застрахования по групова застраховка "Живот" кредитополучател имат правен интерес и активна процесуална легитимация да предявят иск

против застрахователното дружество в защита на имуществените права на банката като искат осъждането на застрахователното дружество да заплати на ползващото се лице по застрахователния договор, т.е. банката, дължимата застрахователна сума при осъществяване на застрахователното събитие. Дали процесуалната легитимация на ищеца съответства на материалното правно положение на страните е въпрос на основателност на исковата претенция.

В настоящия случай, ищите, които безспорно и съобразно събраните доказателства са наследници на кредитополучател по договор за кредит, претендират да се осъди застрахователното дружество да заплати на банката застрахователно обезщетение по договор за застраховка за настъпил риск "смърт" на кредитополучателя, съставляваща остатъчната сума по договор за кредит. Същите обосновават процесуалната си легитимация с безспорния и установен със събраните доказателства факт, че продължават да изпълняват задълженията на наследодателя си по договора за кредит и се явяват кредитори на банката, като недължимо заплатили тези суми. Поради това следва да се приеме, че в случая за ищите, като наследниците на застрахования кредитополучател съществува правен интерес и активна процесуалноправна легитимация да предявят иск срещу застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение в полза на банката.

За да се приеме, че са основателни следва да се установи кумулативното наличие на няколко материалноправни предпоставки, а именно: ищите да имат качеството на кредитор спрямо банката, т.е. да имат вземане към нея, възникнало по договорно или извъндоговорно основание; бездействие от страна на банката, в качеството ѝ на титуляр на правата, които се защитават, неупражнявайки имуществените си права по застрахователна полица; неупражняването на правата на банката да заплаща удовлетворяването ѝ, т.е. с бездействието си тя да рискува да намали имуществото си; ищите следва да претендират осъждане на ответника не за себе си, а за носителя на притезанието, т.е. за банката.

Съдът намира, че ищите като наследници на починалият кредитополучател по сключен договора за кредит с „БАНКА ДСК“ АД се легитимират като кредитори на банката - ползващо се лице по застрахователния договор, произтичащо от неизпълнение на извъндоговорно задължение на банката да упражни своето право на иск спрямо застраховател при реализиран риск – смърт на кредитополучателя, за да получи дължимото застрахователно обезщетение, представляващо остатък на задължението по договора. С оглед характера на застрахователния договор, обезпечаващ имуществено благо на кредитора да получи плащане по договора, при реализиран застрахователен риск за банката съществува не само възможност, а и задължение да упражни правата по застрахователния договор. В случай на покрит застрахователен риск "смърт", със съгласието си застрахования кредитополучател гарантира имуществения интерес на наследниците си, като задължени по пасива на наследството лица. По делото не се твърди и не е установено „БАНКА ДСК“ АД да е предявила претенция срещу застрахователя. Следователно е налице бездействие да реализира притезателното право по застрахователния договор, а това бездействие застрашава удовлетворяване на правата на ищите, чрез увеличаване на пасива на

наследството. Затова ищците се явяват кредитори на банката – съищец.

Безспорно е и от събраните доказателства се установява, че ищците А. Д. С. и Б. И. С. са наследници по закон на И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., че последният е сключил с „БАНКА ДСК“ АД Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г., за сумата 26000.00лв., обезпечен със залог на вземания по разплащателна/депозитна сметка, за което е сключен Договор за залог на вземане по сметка в „БАНКА ДСК“ АД 22.02.2019г. Установява се и, че И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г. е бил застрахован по Групов договор за застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ сключен с „Г. Ж.“ ЕАД с подписан сертификат № В0004260159190222, с ползващо се лице – „БАНКА ДСК“ АД, със застрахователна сума в размер на 26000.00лв.

Видно от Сертификат № В0004260159190222, с ползващо се лице – „БАНКА ДСК“ АД към Групова застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ и ОУ към Групова застраховка „Живот, свързана с банков кредит“, Раздел V, чл. 25.1. и Раздел VI, чл. 34, предсрочно прекратяване на индивидуалното застрахователно покритие настъпва поради неплащане на премия от застрахованото лице в срок до 25 дни от падежа и, считано от датата на падежа на неплатената премия, като, допълнително писмено изявление от страна на застрахователите или застрахования до застрахования след изтичане на 25 дневният срок не е необходимо. Застрахователната премия е в размер на 9.62лв.

Съдът намира заключението по приетата СГЕ за обективно и компетентно дадено и му дава вяра изцяло. Въз основа него приема за установено, че ОУ към Групова застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ са подписани от наследодателя И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., който е и изписал проверяваният ръкописен текст. Следователно ОУ към Групова застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ са автентичен документ.

С подписаното от застрахования наследодател на 22.02.2019г. Нареджане за периодични преводи с бъдеща дата на изпълнение в полза на „Г. Ж.“ ЕАД е уговорено начално изпълнение на вноските по застраховката - 22.02.2019г., с период на допълнително търсене на средства – 20 дни. Съгласно наредждането ако на датата на изпълнение не е имало достатъчно средства по посочената наредителна сметка, операцията се изпълнява само, ако наредителят е посочил период за допълнително търсене на средства и този период е осигурил достатъчно наличност за изпълнение на наредждането.

Видно от Договор за кредит овърдрафт от 01.08.2018г. между „БАНКА ДСК“ АД, като кредитор и И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., като кредитополучател, е сключен договор за кредит овърдрафт по разплащателна сметка, за сумата 3500.00лв. Съгласно уговорките в договора кредитополучателят е дал съгласие за събиране на суми от негови сметки в лева и чуждестранна валута в „БАНКА ДСК“ АД, от които кредитодателят може да се удовлетвори при неизпълнение на договорните задължения.

От заключението по приетата ССЧЕ, което съдът намира за обективно и компетентно дадено и като съответстващо на останалите доказателства по делото кредитира изцяло, както и от обясненията на в.л. дадени в о.с.з. се установява, че от разплащателната сметка на И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., са погасявани задълженията както по Договор за кредит

за текущо потребление от 22.02.2019г., за сумата 26000.00лв., така и по Договор за кредит овърдрафт от 01.08.2018г. за сумата 3500.00лв.

Наличността по разплащателната сметка към 22.05.2019г. е била – 3495.19 /минус три хиляди четиристотин деветдесет и пет, 0.19/лв. – отрицателно салдо поради ползван кредит овърдрафт. За периода от 15.05.2019г. до 22.05.2019г., на 21.05.2019г. по разплащателната сметка е постъпила сума в размер на 1043.48лв. от заплата. С тази сума е намалено дебитното салдо по сметка /задължението по овърдрафт/. На същата дата е изтеглена от АТМ сума в размер на 930.00лв. и е платена фактура към „Теленор България“ ЕАД в размер на 109.25лв. На 28.05.2019г. е погасена лихва по Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г., в размер на 4.81лв. до кредитен лимит от 3500.00лв.

При така установеното съдът приема, че към 22.05.2019г., когато е бил падежа на вноската - Застрахователната премия в размер на 9.62лв. по Сертификат № В0004260159190222, с ползващо се лице – „БАНКА ДСК“ АД към Групова застраховка „Живот, свързана с банков кредит“, по разплащателната сметка на наследодателя на ишците е нямало достатъчна наличност за покриването и чрез директен превод в изпълнение на Нарезждане за периодични преводи с бъдеща дата на изпълнение в полза на „Г. Ж.“ ЕАД. Салдото по сметката към 21.05.2019г. е било отрицателно поради ползван изцяло кредит овърдрафт или е било – 3500.00лв. На същата дата е постъпила сума в размер на 1043.48лв., след което отново на същата дата от сметката са разходвани - изтеглена от АТМ сума в размер на 930.00лв. и платена фактура към „Теленор България“ ЕАД в размер на 109.25лв. Следователно към датата на падежа на вноската по застраховката в сметката е имало 4.81лв., която сума е недостатъчна за да покрие по размер вноската по застраховката в размер на 9.62лв. Към дата 28.05.2019г. със сумата 4.81лв. е погасена месечна вноска по Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г. Други суми за периода от 22.05.2019г. до 16.06.2019г., когато изтича гратисният период за внасяне на вноската по застраховката и към датата на смъртта на застрахования – 19.06.2019г., не са постъпвали по разплащателната сметка.

Неоснователно е възражението за нищожност на клаузите по т. 25 в частта по т. 25.1. и т. 34 от ОУ са нищожни поради противоречие с чл. 446, ал. 2 КЗ, съгласно която застрахователят дължи изпращане на покана към застрахования в случай на неплащане на месечна премия преди едностранно да прекрати договора поради неплащане на такава. Това е така, т.к. съгласно цитираната разпоредба покана при неплащане на застрахователна премия следва да бъде изпратена на застрахованото лице в случаи на неплащане на премия по застраховка „Живот със спестовен елемент“, която е различна от процесната застраховка „Живот за обезпечаване на задължение в полза на кредитор“. Затова в случая разпоредбата е неприложима.

При това положение следва да се приеме, че считано от 22.05.2019г., когато е падежа за плащане на застрахователната премия или от момента на неплащането и е започнал да тече 25 дневният гратисен период, изтекъл на 16.06.2019г., като съобразно договорките между страните договорът се счита прекратен автоматично, от 22.05.2019г. – датата на

падажа на неплатената премия.

Изложеното обезмисля обсъждане на въведеното в условие на евентуалност възражение на ответника за липса на покрит застрахователен риск и е достатъчно за да се приеме, че наличието на горните предпоставки за основателност на исковете не е установено. Затова те подлежат на отхвърляне.

Съобразно изхода от спора и направеното искане в полза на ответника следва да се присъдят разноски за защита от юрисконсулт, които съдът определя в размер на 450.00лв.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковете на А. Д. С., ЕГН ***** и Б. И. С., ЕГН *****, двамата със съдебен адрес: гр.София, ул. ***** адв. В.В., двамата наследници по закон на И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., и „БАНКА ДСК“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул. „*****, представлявана от В.М. и Ю.Б.Г. – изп.директори, като съищец, предявени срещу „Г. Ж.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, 1124, бул. ***** ет. 3, представлявано от С. Е.Б., за присъждане в полза на „БАНКА ДСК“ АД, ЕИК *****, като бенефициент по Групов договор за застраховка „Живот, свързана с банков кредит“ сключен с „Г. Ж.“ ЕАД, ЕИК *****, със застрахован кредитополучател И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., с подписан сертификат № В0004260159190222, на сумата 25200.00 /двадесет и пет хиляди и двеста/лв., представляваща остатъчна стойност по Договор за кредит за текущо потребление от 22.02.2019г., сключен между „БАНКА ДСК“ АД, ЕИК ***** и И. Б.ов С., поч. на 19.06.2019г., към датата на застрахователното събитие - 19.06.2019г.

СЪЖДА А. Д. С., ЕГН ***** и Б. И. С., ЕГН *****, двамата със съдебен адрес: гр.София, ул. ***** адв. В.В. и „БАНКА ДСК“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул. „*****, представлявана от В.М. и Ю.Б.Г. – изп.директори, като съищец, **ДА ЗАПЛАТЯТ на** „Г. Ж.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, 1124, бул. ***** ет. 3, представлявано от С. Е.Б., **сумата 450.00 /четиристотин и петдесет/лв.,** представляваща разноски за защита от юрисконсулт.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчване на препис от същото на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____